

Otázka: Generativní a vegetativní rozmnožování květin

Předmět: Květinářství

Přidal(a): Laura Konečná

Generativní rozmnožování

- použití u květin, které vytvářejí dostatek semene (některé druhy nebo odrůdy se množí výhradně semenem – nelze je množit vegetativně nebo z hlediska ekonomického
- semenem se nepřenáší choroby
- je běžné u letniček, dvouletek, u trvalek se používá jen u některých druhů, hrnkové rostliny (brambořík, primule, gloxínie, asparágus, palmy...), řezané rostliny se množí semenem pouze, jestliže se používá křížení při šlechtění nových odrůd

Vlastnosti osiva:

- má být odrůdově pravé, biologicky hodnotné a vyčištěné
- významným ukazatelem biologické hodnoty osiva je energie klíčivosti a ta se udává podílem semen, která vyklíčí do určité doby květiny mají rozdílnou klíčivost (různě dlouhá doba)
- druhy, které rychle ztrácejí klíčivost, musí být výsev co nejdříve po dozrání semene (orchideje, bromélie)
- letničky a dvouletky mají většinou semena klíčivá po dobu 2 – 3 let (zkouška klíčivosti)

Skladování osiva:

- životnost závisí na jeho vlhkosti, teplotě

Ošetření osiva před výsevem:

- k ochraně před choroboplodnými zárodky se nejčastěji používá suché moření osiva (uvedení na obale)
- mokré moření je možné pouze před výsevem (máčí se v roztocích)
- stratifikací se rozrušuje tvrdé osetí semen mechanickým způsobem nebo slabým roztokem minerální kyseliny (semena palem, pelargonii) – semena dlouho a hůře klíčí
- máčení osiva po dobu 1 – 2 dny ve vodě (asparágus, frézie) – urychlení klíčení

Letničky

- na jaře téhož roku, ve kterém vykvétají a vytváří semena

Dvouletky

- koncem jara až v létě (podle druhu), vykvétají po přezimování, v následujícím roce po výsevu

Trvalky

- výsev není vázán na určité roční období (vhodný výsev na jaře)
- vysévají se do pařeniště, ve skleníku (výjimka u druhů, které nesnášejí přesazování – vysévají se přímo na záhony)
- u skleníkových květin je doba výsevu především závislá na požadovaném začátku kvetení nebo na požadované době prodejnosti rostlin

Velikost semen a výsevek:

- značné velikostní rozdíly (nejmenší – orchideje, největší – palmy)
- počet semen v 1 g osiva není použitelný pro stanovení potřebného výsevu k vypěstování požadovaného množství prodejných rostlin (uvádí se množství osiva potřebné pro tisíc prodejných rostlin – v gramech nebo v kusech – počítá se s

průměrnými ztrátami

Technika výsevu:

- ručně (výsev na široko, do řádků)
- secí stroje (přesný výsev jednotlivých semen)
- hustý výsev způsobuje nežádoucí vytahování tísnících se semenáčků a šíření houbových chorob
- používáme výsevné misky a truhlíky (plast – dobré čištění a dezinfekce), na dně jsou otvory pro odtok vody

Prostředí pro klíčení a vzcházení:

- teplotní a světelné podmínky, vlhkost a vlastnost výsevního substrátu
- optimální teplota pro většinu skleníkových květin je 18 – 24 °C
- vzešlé semenáče vyžadují k růstu dostatek světla (ochrana před silným slunečním zářením)
- výsevní substrát má mít nízký obsah solí, vzdušnou a vodní kapacitu, propustnost pro vodu a zdravotní nezávadnost, před výsevem musí mít náležitou teplotu a vlhkost, musí být urovnán
- semena zasypáváme vrstvou, která odpovídá průměru semen
- malá semena a semena klíčící na světle nezasypáváme
- opatrná zálivka nebo rosení (během klíčení nesmí substrát přeschnout)
- kvalitní voda

Přepichování:

- je to přesazování malých semenáčků (větší prostor, více světla a živný substrát) • odstraňují se nejslabší rostliny
- musí být včas, aby se rostliny v hustém porostu neznehodnotily prodlužovacím růstem
- po vytvoření děložních lístků
- substrát k přepichování má být hrubší a živný
- používáme kolíky (různé velikosti)

- zkracujeme hlavní kořen (rozvětvení)
- velké množství ruční práce (specializované podniky – stroje na přesazování – opatření etiketami, zálivka)
- rostliny jsou po přepíchání citlivější k nízké vlhkosti vzduchu, k převlhčení substrátu a k silnému záření Vegetativní rozmnožování
- množí se druhy a odrůdy, které netvoří dostatek semene, které semenem nepřenášejí vlastnosti rodičovských rostlin na potomstvo
- ekonomické důvody (výhodnější než semeny)
- množené rostliny mají stejné znaky a vlastnosti jako mateční rostliny, ze kterých pocházejí
- pokud nejsou mateční rostliny zdravé, oddělenými částmi se na potomstvo přenášejí i škodliví činitelé

Způsoby vegetativního rozmnožování

Řízkování:

- řízky jsou oddělené části rostlin, které jsou schopné vyrůst v dospělou rostlinu • pro množení se zakládají zvláštní porosty matečních rostlin, které se trvale udržují ve vegetativním stavu (mateční rostliny nesmějí být přestárlé)
- řízky se odlamují, odřezávají nebo odstřihují
- řízky se ošetřují stimulanty zakořeňování (možnost skladování v chladírnách)

Druhy řízků podle rostlinných orgánů, které slouží k množení:

- stonkové (pokračuje růst z vrcholu stonku nebo z úžlabních pupenů v paždí listů – řízky bez vrcholu)
- listové (růst pokračuje z adventivních pupenů – na bázi řapíku listu nebo i na oddělených částech listové čepele)
- kořenové (růst oček na nařezaných částech kořenů – trvalky)

Rozmnožování dceřinými cibulemi a hlízami:

- využití schopnosti cibulnatých květin tvořit nové cibulky z úžlabních pupenů uvnitř cibulí
- schopnost hlíznatých květin tvořit nové hlízky z pupenů při povrchu hlíz

Dělení:

- rostliny, které tvoří trsy a lze je rozdělit oddělky s kořeny a pupeny (významné pro množení trvalek)

Rozmnožování výběžky:

- trvalky, které tvoří šlahounovité výběžky s mladými zakořeňujícími rostlinami, které se používají k množení (skleníkové květiny – nephrolepis)

Rozmnožování v laboratorních podmínkách:

- regenerace izolovaných částí rostlin v umělých podmínkách, invitro